

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Jacek Dunikowski (spr.)
Sędziowie	SSA Dariusz Czajkowski SSA Piotr Sławomir Niedzielak
Protokolant	Agnieszka Rezanow-Stöcker

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku – Małgorzaty Gasińskiej-Werpachowskiej

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2014 r.

sprawy **R. S. s. E.**

o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 17 października 2013 r. sygn. akt III K 106/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1) uchyla karę łączną orzeczoną w pkt. II części dyspozytywnej wyroku,

2) ustala, że karę roku pozbawienia wolności za czyn z pkt. I wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 9 sierpnia 2001r. w sprawie III K (...), opisanego w pkt. 3 komparycji, prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 9 listopada 2013r. sygn. akt III Ko (...) zamieniono na karę 30 dni aresztu oraz umorzono postępowanie wykonawcze w zakresie wykonania tej kary, i w związku z tym eliminuje z pkt. II części dyspozytywnej wyroku przedmiotowe skazanie opisane w pkt. a) tiret pierwsze i postępowanie w zakresie objęcia tego skazania wyrokiem łącznym umarza,

3) na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeka wobec R. S. za pozostałe opisane w pkt. II części dyspozytywnej wyroku podlegające łączeniu kary jednostkowe, łączną karę w wymiarze 3 (trzech) lat pozbawienia wolności;

II. w pozostałym zakresie wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. Z. kwotę 147,60 złotych, w tym 27,60 zł podatku VAT tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia skazanego od kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

R. S. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 25.05.2000 r. w sprawie III K (...) za popełniony w dniu 21.01.2000 r. czyn z art. 158 § 1 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, tytułem próby, na trzy lata, gdzie nałożono na sprawcę obowiązki w oparciu o treść art. 72 § 1 pkt 5 i § 2 kk i rozstrzygnięto o kosztach postępowania. Przy czym, postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 22.03.2006 r., zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności.
2. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 31.05.2001 r. w sprawie III K (...) za popełniony w dniu 17.04.2000 r. czyn z art. 278 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres stosowanego w sprawie tymczasowego aresztowania i rozstrzygnięto o kosztach postępowania.
3. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 09.08.2001 r. w sprawie III K (...) za popełnione w dniu 11.03.2001 r. dwa czyny – z art. 278 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i z art. 224 § 2 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; gdzie na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk za oba czyny orzeczono karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, tytułem próby, na cztery lata, oddano go pod dozór wyznaczonej przez sąd osoby i rozstrzygnięto o kosztach postępowania. Przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 22.03.2006 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności.
4. Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 16.04.2002 roku w sprawie III K (...) za popełniony w dniu 23.10.2001 r. czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 137 § 2 kk na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności, gdzie na poczet kary zaliczono okres stosowanego w sprawie pozbawienia wolności i rozstrzygnięto o kosztach postępowania.
5. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 06.05.2002 r. w sprawie III K (...) za popełnione w dniu 01.12.2000 r. trzy czyny – z art. 291 § 1 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, z art. 276 kk na karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności i z art. 275 § 1 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, gdzie na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk za wszystkie czyny orzeczono karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, tytułem próby, na cztery lata i oddano sprawcę na ten czas pod dozór kuratora oraz rozstrzygnięto o kosztach postępowania. Przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 22.03.2006 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności.
6. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 08.05.2002 r. w sprawie III K (...) za popełniony w dniu 02.07.2000 r. czyn art. 189 § 1 kk w zb. z art. 158 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, gdzie rozstrzygnięto o kosztach postępowania.
7. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12.11.2003 r. w sprawie III K (...) za popełnione w dniu 04.05.2001 r. trzy czyny – z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, z art. 158 § 1 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i z art. 190 § 1 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, gdzie na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk za wszystkie czyny orzeczono karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz rozstrzygnięto o kosztach postępowania.
8. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 18.10.2005 r. w sprawie III K (...) za czyn popełniony w dniu 16.04.2005 r. z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 283 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, gdzie orzeczono o srodku karnym naprawienia szkody i rozstrzygnięto o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 17 października 2013 r. sygn. akt III K 106/13:

I. Na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk połączył skazanemu R. S. kary orzeczone wobec niego wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku:

a) z dnia 25.05.2000 r. w sprawie III K (...)

- 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i

b) z dnia 31.05.2001 r. w sprawie III K (...)

- 1 (jednego) roku pozbawienia wolności

i wymierzył mu karę łączną 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk połączył skazanemu R. S. kary orzeczone wobec niego wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku:

a) z dnia 09.08.2001 r. w sprawie III K (...)

- 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz

- 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

b) z dnia 06.05.2002 . w sprawie III K (...)

- 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz

- 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

c) z dnia 08.05.2002 r. w sprawie III K (...)

- 1 (jednego) roku pozbawienia wolności

d) z dnia 12.11.2003 r. w sprawie III K (...)

- 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności

- 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz

- 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności

i wymierzył mu karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

III. Na podstawie art. 63 § 1 na poczet orzeczonej wobec skazanego w punkcie I. wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okresy jego rzeczywistego pozbawienia wolności oraz okres odbytej kary jednostkowej pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie III K (...) Sądu Rejonowego w Białymstoku, tj. od dnia 01.02.2000 r. do dnia 31.03.2000 r.; od dnia 17.04.2000 r. do dnia 18.05.2000 r. i od dnia 10.03.2002 r. do dnia 10.12.2002 r., a nadto na poczet orzeczonej wobec skazanego w punkcie II. wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie III K (...) Sądu Rejonowego w Białymstoku, tj. od dnia 04.05.2001 r. do dnia 02.08.2001 r. w obu wypadkach przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

IV. Na podstawie art. 576 § 1 kpk pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach o których mowa w punktach I. i II. niniejszego orzeczenia pozostawił do odrębnego wykonania.

V. Na podstawie art. 572 kpk postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym rozstrzygnąć:

a) Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 16.04.2002 r. w sprawie III K (...);

b) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 18.10.2005 roku w sprawie III K (...)

umorzył.

VI. Na podstawie art. 618 § 1 pkt 11) kpk i § 14 ust. 5 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zasądził od Skarbu Państwa na rzecz. adw. M. Z., za obronę z urzędu kwotę 147,60 (stu czterdziestu siedmiu złotych sześćdziesięciu groszy) w tym sumę 27,60 (dwadzieścia siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem 23 % stawki podatku VAT.

VII. Na podstawie art. 624 § 1 kpk, art. 632 pkt 2) kpk zwolnił skazanego w całości od kosztów sądowych w części wynikającej z orzeczonych kar łącznych, zaś w części związanej z umorzeniem postępowania kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Apelację wniósł obrońca skazanego.

Zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze zarzucił rażąco niewspółmierność kar łącznych wyrażających się w wymierzeniu R. S.:

- kary łącznej jednego roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności w wyniku połączenia kar orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku o sygn. akt: III K (...) i III K (...),

- kary łącznej czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności w wyniku połączenia kar orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku o sygn. akt: III K (...), III K (...), III K (...) i III K (...) podczas gdy prawidłowa analiza okoliczności popełnienia przestępstw, ich bliskiej więzi przedmiotowej, jak i podmiotowej wskazuje, iż karą wystarczającą do osiągnięcia owych celów, zwłaszcza w zakresie zapobieżenia powrotowi do przestępstwa, jest kara łączna wymierzona w wysokości najwyższej z kar podlegających łączeniu.

Na zasadzie art. 427 § 1 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego i przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji wymierzenie kar łącznych w wysokości najwyższej z kar podlegających łączeniu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja – aczkolwiek nie z powodów w niej wymienionych - ale zmienionej sytuacji prawnej skazanego, w odniesieniu do jednostkowego skazania w sprawie II K (...), a zaistniałej po wydaniu zaskarżonego wyroku, musiała skutkować zmianą zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Sąd odwoławczy z urzędu bowiem dostrzegł, że prawomocnym postanowieniem z dnia 9 listopada 2013 r. sygn. akt III Ko (...) Sąd Rejonowy w Białymstoku na podstawie art. 4 § 2 k.k. art. 50 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, art. 1 § 1 k.k.w., art. 15 § 1 k.k.w. i art. 45 § 3 k.w. zamienił karę jednego roku pozbawienia wolności orzeczoną wobec R. S. za czyn z punktu I wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 9 sierpnia 2001 r. sygn. akt II K (...) na karę 30 dni aresztu, umarzając jednocześnie postępowanie wykonawcze wobec skazanego w zakresie wykonania wymierzonej kary.

Wskazana sytuacja spowodowała, że przyjęty w pkt II wyroku realny zbieg przestępstw, musiał ulec modyfikacji, gdyż odpadła możliwość objęcia karą łączną skazania za czyn z art. 278 § 1 k.k. (pkt. I wyroku w sprawie II K (...)), albowiem orzeczoną karę roku pozbawienia wolności zamieniono na karę aresztu, której wykonanie następnie umorzono z uwagi na przedawnienie. Odpadła zatem obiektywna przesłanka kary łącznej w odniesieniu do tego skazania w postaci wymierzenia **kary tego samego rodzaju** i w konsekwencji należało wyeliminować z pkt II części dyspozytywnej

zaskarżonego wyroku przedmiotowy czyn opisany w pkt. a tiret pierwsze i postępowanie w zakresie objęcia tego skazania wyrokiem łącznym umorzyć.

Unicestwienie kary jednostkowej miało też i dalsze następstwa w postaci wyznaczenia innej ustawowej górnej granicy kary łącznej za pozostające w zmodyfikowanym zbiegu realnym przestępstwa z pkt. II części dyspozytywnej wyroku. O ile dolny próg kary łącznej 2 lata pozbawienia wolności nie uległ zmianie, to górna granica, którą wyznacza suma kar jednostkowych uległa obniżeniu z 6 lat i 11 miesięcy do 5 lat 11 miesięcy pozbawienia wolności i to właśnie w tych nowych korzystniejszych granicach powinien nastąpić wymiar kary łącznej.

Jakkolwiek kara orzeczona przez Sąd Okręgowy w pkt. II wyroku w rozmiarze 4 lat i 6 miesięcy mieści się także w granicach nowo określonych, a samo korzystniejsze wyznaczenie granic kary łącznej nie musi w każdym wypadku pociągać za sobą zmiany tejże kary, to jednak gdy różnice są istotne, to regułą powinno być także odpowiednie dostosowanie kary łącznej do nowych ustawowych granic.

Ponieważ obniżenie górnej granicy o rok pozbawienia wolności nie jest in concreto, nieistotną zmianą, w ocenie Sądu Apelacyjnego zachodziły warunki do zmodyfikowania kary na korzyść skazanego.

Wymierzając karę 3 lat pozbawienia wolności, a więc jeszcze bardziej korzystniejszą niż wynikałoby to z ujęcia jednego roku z sumy kar, uwzględniono pominięty przez sąd meriti aspekt, że na wyborze kary łącznej powinien zaważyć w przedmiotowej sprawie sens oddziaływania sankcji wobec sprawcy o dojrzałej osobowości, krytycznie ustosunkowanego do popełnionych przestępstw, za czyny popełnione kilkanaście lat temu, których dopuścił się będąc sprawcą młodocianym.

Silnym jednak argumentem sprzeciwiającym się dalszej modyfikacji kary łącznej na korzyść, był natomiast fakt popełnienia poważnego przestępstwa w późniejszym okresie (wyrok z dnia 18.10.2005 r., III K (...)), oraz unikania przez długi czas „rozliczenia się” z wymiarem sprawiedliwości, będącego przejawem jak zauważa sąd ewidentnego lekceważenia prawomocnych orzeczeń sądu.

Jednocześnie trudno w niniejszej sprawie o inną, niż przyjęta przez sąd, interpretację związku przedmiotowego i podmiotowego pomiędzy zbiegającymi się czynami, który im bardziej jest odległy, tym wymaga wyraźniejszego odzwierciedlenia w karze i sprzeciwia się stosowaniu zasady pełnej absorpcji.

W realiach sprawy nawet apelującemu trudno było wykazać istnienie ścisłego związku pomiędzy poszczególnymi przestępstwami, a i argument o zbieżności czasowej nie był przekonujący skoro czyny wchodzące w skład zarówno pierwszego jak i drugiego realnego zbiegu popełnione były w odstępach kilkumiesięcznych.

Wyraźnie więc akcentując brak podobieństwa przestępstw i w pierwszym, i w drugim przypadku, i dodatkowo wielość czynów należało zgodzić się z sądem orzekającym, że nie zachodziły podstawy do pełnej absorpcji.

Oceniając współmierność lub niewspółmierność kary nie można brać pod uwagę – tak jak czyni to apelacja – tylko okoliczności korzystnych, ale sumę okoliczności, a więc także te, które skazanego obciążają, gdyż tego wymaga koncepcja sprawiedliwości.

Z tych wszystkich względów wysokości orzeczonych kar łącznych, także w rozmiarze skorygowanym przez Sąd Apelacyjny nie mogą być utożsamiane z rażąco surowością i dlatego poza uczynioną zmianą wyrok w pozostałej części utrzymano w mocy.

O wynagrodzeniu za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnięto na podstawie § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. nr 162, poz. 1348 z późniejszymi zmianami).

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia skazanego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

